

Επάνω: Ο Αλέξανδρος Δημητρακόπουλος, καθηγητής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος και διευθυντής του Εργαστηρίου Δασικών Πυρκαγιών και Κλιματικής Αλλαγής στο ΑΠΘ

Κάτω: Ο Γιώργος Καρέτσος, δασολόγος και ερευνητής του Ινστιτούτου Δασικών Μεσογειακών Οικοσυστημάτων

ερευνητή του Ινστιτούτου Δασικών Μεσογειακών Οικοσυστημάτων, εκτός από τις κλιματικές αλλαγές η πύρινη απειλή που αντιμετωπίζουν πλέον οι πόλεις έχει μία ακόμα εξήγηση. «Εκεί που κάποτε δεν ήταν αστικός ιστός, τώρα έχει γίνει. Ολοι μας βλέπουμε πολλά σπίτια να χτίζονται μέσα σε εκτάσεις που παλαιότερα ήταν δασικές. Οι πόλεις επεκτάθηκαν και μέσα σε συμπαγή δάση καταστρατηγώντας κάθε νόμο, ιδίως κατά τις προηγούμενες δεκαετίες», επισημαίνει ο ερευνητής του ΙΔΜΟ. Αυτή η «επέλαση» των σχεδίων πόλης έγινε χωρίς καμία μέριμνα για τη διατήρηση του ενιαίου χαρακτήρα των περιφερειακών δασών, αλλά και χωρίς καμία πρόβλεψη για το πώς θα προστατευτούν αυτές οι νέες δομημένες περιοχές από μια μεγάλη πυρκαγιά. «Αυτό φαίνεται με εμφαντικό τρόπο από τη διαδικασία της κτηματογράφησης που βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και πολλά χρόνια και δεν ολοκληρώνεται. Δεν είναι τυχαίο ότι το Κτηματολόγιο έχει κολλήσει ακριβώς σε αυτές τις νεότερες αστικές περιοχές, οι οποίες ήταν δάση που καταπατήθηκαν. Από ένα σημείο και έπειτα, οι καταπατήσεις ήταν σε τόσο μεγάλη κλίμακα που οι Αρχές επέκτειναν εκεί τα σχέδια πόλης, νομιμοποιώντας τις αυθαιρεσίες», δηλώνει ο Γ. Καρέτσος.

Από τον Εβρο έως την Κρήτη

Ενα άλλο χαρακτηριστικό της φετινής αντιπυρικής περιόδου είναι η γεωγραφική έκταση των πυρκαγιών. Από άκρη σε άκρη, στην Ελλάδα φέτος καταγράφηκαν αρκετές εστίες στη νησιωτική χώρα, στα ορεινά, σε περιοχές δίπλα σε οικισμούς, σε αγροτικές εκτάσεις. «Είχαμε διασπορά των δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο, άμεση απόρροια της ξηρασίας, του καύσωνα και της συνεχώς επιδεινούμενης κλιματικής αλλαγής. Φέτος έχουμε πυρκαγιές από την Αλεξανδρούπολη μέχρι την Κρήτη και από την Πελοπόννησο σε όλη την Ηπειρο. Πολύ σημαντικό είναι και το γεγονός ότι είχαμε ιδιαίτερα αυξημένες και σφοδρές πυρκαγιές στη δυτική Ελλάδα όπου, παραδοσιακά, επειδή έχει μεγαλύτερη υγρασία και περισσότερες βροχές, είχε λιγότερες πυρκαγιές. Κάτι τέτοιο φέτος δεν συνέβη, έγινε ακριβώς το αντίθετο, γεγονός που και αυτό το αποδίδω στην κλιματική κρίση», λέει ο Αλ. Δημητρακόπουλος.

Ετσι, οι πόλεις και οι κατοικημένες περιοχές στη δυτική Ελλάδα και αλλού θα αντιμετωπίζουν από εδώ και στο εξής ακόμα μία απειλή, τις πλημμύρες που ακολουθούν τις πυρκαγιές.

«Υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις. Είναι οι διαβρώσεις και η ολίσθηση του εδάφους. Όταν καταστρέφεται ένα δάσος, εύκολα παρασύρεται το έδαφος από τις χειμερινές βροχές. Οπότε θα πρέπει οι πρώτες δραστηριότητες να αφορούν τη δημιουργία αντιδιαβρωτικών έργων με κορμοσειρές και κλαδοπλέγματα», προσθέτει ο Γ. Καρέτσος.

Όσον αφορά τις περιοχές που κήκναι και το φυσικό περιβάλλον που καταστράφηκε από τις φετινές πυρκαγιές, οι προβλέψεις είναι ακόμα πιο δυσόιωνες.

«Για να ακολουθήσει η φυσική αναγέννηση του δάσους θα πρέπει να περιμένουμε 20 και 30 χρόνια. Αυτός είναι ο μέσος χρόνος που χρειάζεται για να επανέλθει μια δασική έκταση και όχι στην αρχική της μορφή. Φυσικά, δεν πρέπει να επέμβουμε σε αυτές τις περιοχές με την αλλαγή χρήσης γης», καταλήγει ο δασολόγος.

μέτρα

Οι κλιματικές συνθήκες δημιουργούν την ανάγκη λήψης νέων μέτρων, ώστε να προστατευθούν οι πόλεις και τα χωριά

προστασία

Η «επέλαση» των σχεδίων πόλης έγινε χωρίς καμία μέριμνα για τη διατήρηση του ενιαίου χαρακτήρα των περιφερειακών δασών, αλλά και χωρίς καμία πρόβλεψη για το πώς θα προστατευθούν αυτές οι νέες δομημένες περιοχές από μια μεγάλη πυρκαγιά

ΝΟΤΙΑ ΕΥΡΩΠΗ

Μπαράζ πυρκαγιών

Η ΕΥΡΩΠΗ, κυρίως η νότια, πλήττεται από πρωτοφανείς και τεράστιες έκτασης πυρκαγιές το φετινό καλοκαίρι. Πρόκειται για φωτιές που δύσκολα αντιμετωπίζονται λόγω της κλιματικής αλλαγής. Οι μεσογειακές χώρες, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία, το Μαυροβούνιο, η Αλβανία και η Τουρκία, έζησαν (και ζουν) φέτος τη νέα «ταυτότητα» των πυρκαγιών.

Οι ειδικοί θεωρούν ότι έχει καεί έκταση μεγαλύτερη από «ένα Λουξεμβούργο», ενώ άλλοι θεωρούν πως ο απολογισμός θα είναι πολύ μεγαλύτερος. Σε μια πολύ ενδιαφέρουσα ανάλυση με εκτιμήσεις επιστημόνων και πληροφορίες από πολλές επίμαχες περιοχές, το ειδησεογραφικό δίκτυο Al Jazeera εντοπίζει το πρόβλημα κυρίως στην κλιματική αλλαγή και στην υπερθέρμανση των περιοχών γύρω από τον αστικό ιστό. Η Σάρα Κάρτερ, επιστημονική συνεργάτης του Global Forest Watch, αναφέρει στο Euronews πως ό,τι συμβαίνει «είναι ίσως το αναμενόμενο, επειδή γνωρίζουμε ότι το 2023 και το 2024 ήταν τα θερμότερα έτη που έχουν καταγραφεί». Περιγράφοντας αυτό που ζούμε, αναφέρει: «Είναι αυτό το είδος της τελικής καταιγίδας των καυσώνων, της ξηρασίας, αλλά και του τρόπου με τον οποίο διαχειριζόμαστε τα δάση μας. Όλα αυτά οδηγούν σε δασικές πυρκαγιές». Οι επιστήμονες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών για τις Δασικές Πυρκαγιές συνδέουν τη μετακίνηση του χρόνου των πυρκαγιών νωρίτερα με την τάση τα καλοκαίρια να γίνονται όλο και πιο ζεστά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την καύση ορυκτών καυσίμων.

Απόκοσμες εικόνες από την Πάτρα όπως τις κατέγραψε ο πιλότος Γιάννης Σταυράκης